

EDITORIAL

Letošní podzimní dvojčíslo časopisu *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* (roč. 65, 2020/3–4) nabízí tři tematicky různorodé studie. O vybraných osobnostech česko-francouzských kulturních styků pojednává příspěvek J. Kašparové *Mezi Prahou a Paříží. Neznámé a málo známé „hrdinky“ česko-francouzského kulturního světa první poloviny 20. století*, o problematice dochování a rekonstrukce knihoven vybraných ženských klášterů pak text R. Modrákové *Knihovny ženských klášterů v pohusitském období*. Zobrazení Pátečníků v kresbách Adolfa Hoffmeistera se věnuje studie J. Bílka *Pátečníci v kresbě*. Do oddílu Miscellanea byl zařazen příspěvek V. Karfusové *Oživené knižní písmo Oldřicha Menharta*, který stručně představuje průběh digitalizace tiskového písma Figural ze 40. let 20. století, při níž se využívají i tužkové kresby ze sbírek oddělení knižní kultury.

V podzimním dvojčísle najdeme také šest recenzí. Rádi bychom upozornili především na obsáhlý příspěvek J. Kašparové věnovaný publikaci francouzského historika Frédéric Barbiera *Histoire d'un livre: la Nef des fous, de Sébastien Brant* a na souhrnnou recenzi E. Frimmové, která se zabývá dvěma katalogy vydanými v nedávné době v Muzeu umění v Olomouci (*Kroměřížská zámecká knihovna I. Prvotisky/Schlossbibliothek Kremsier I. Inkunabeln* a *Kroměřížská zámecká knihovna II. Katalog 1691*). V recenzi K. Andresové Skoupé je s uvedením širšího historického kontextu představena publikace *Věrnost a zrada v ohroženém městě. Prameny k politické komunikaci Českých Budějovic na počátku stavovského povstání (1618)*. Monografie vedle úvodní studie přináší edice řady dokumentů vzniklých v době obléhání Českých Budějovic v roce 1618. J. Sichálek zhodnotil význam publikace *Výklad Mikuláše z Lyry na evangelium sv. Matouše. Kritická edice staročeského překladu*, která přináší kromě jiného především první moderní kritickou edici staročeského překladu tohoto latinského textu. J. Srnková stručně pojednala o publikaci *Středověké rukopisy v českých zemích. Handbušek kodikologa*, která za pomoci bohatého obrazového doprovodu pojednává o tom, jak správně sestavit katalogový popis středověkého rukopisu. Oddíl pak uzavírá recenze K. Volekové na sborník vydaný u příležitosti významného životního jubilea *Zahrada slov. Ad honorem Zuzana Silagiová*.

Secce Zprávy z Knihovny Národního muzea přináší kromě pravidelné rubriky *Nové sbírkové akvizice v Knihovně Národního muzea* informace o dvou výstavách. První z nich nazvanou *Vzdělaný čtenář* uspořádala v rámci projektu *Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách* Knihovna Národního muzea ve spolupráci s dalšími institucemi na zámku Kynžvart. Na přípravě výstavy *Hudební zvěřinec*, kterou aktuálně pořádá České muzeum hudby, se významně podílelo oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea. O sbírkových předmětech, které byly z knihovny na výstavu zapůjčeny, informuje příspěvek V. Karfusové *Sbírký Knihovny Národního muzea na výstavě Hudební zvěřinec*.

Další pravidelnou součástí podzimního dvojčísla je oddíl *Matičních listů* Matice české, sekce Společnosti Národního muzea, tentokrát věnovaný Boženě Němcové. Kromě pravidelných rubrik *Zpráva o činnosti Matice české v roce 2020* a *Informačních panelů připravených v rámci projektu Čeští spisovatelé v regionech České republiky* je součástí *Matičních listů* příspěvek Yvetty Dörflové *Tlumok sběratele. Zapisníky Boženy Němcové*, jehož součástí je bohatá obrazová příloha.

Kateřina Spurná

This year's autumn double issue of the journal *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* (Vol. 65, 2020/3–4) offers three studies on different topics. Selected figures of Czech-French cultural relations are discussed in the article of J. Kašparová *Mezi Prahou a Paříží. Neznámé a málo známé „hrdinky“ česko-francouzského kulturního světa první poloviny 20. století* [Between Prague and Paris. Unknown and Little-Known 'Heroines' of the Czech-French Cultural World of the First Half of the 20th Century]. The issues of the preservation and reconstruction of selected female monasteries are dealt with in R. Modráková's text *Knihovny ženských klášterů v pohusitském období* [Libraries of Female Monasteries in the Post-Hussite Period]. J. Bílek's study *Pátečníci v kresbě* [Drawings of the Friday Men] is devoted to depictions of this group in the drawings by Adolf Hoffmeister. The Miscellanea section contains V. Karfusová's article *Oživené knižní písmo Oldřicha Menharta* [Oldřich Menhart's Typefaces Brought to Life], briefly outlining the process of the digitisation of the Figural typeface from the 1940s, during which also pencil drawings from the collections of the Book Culture Department are used.

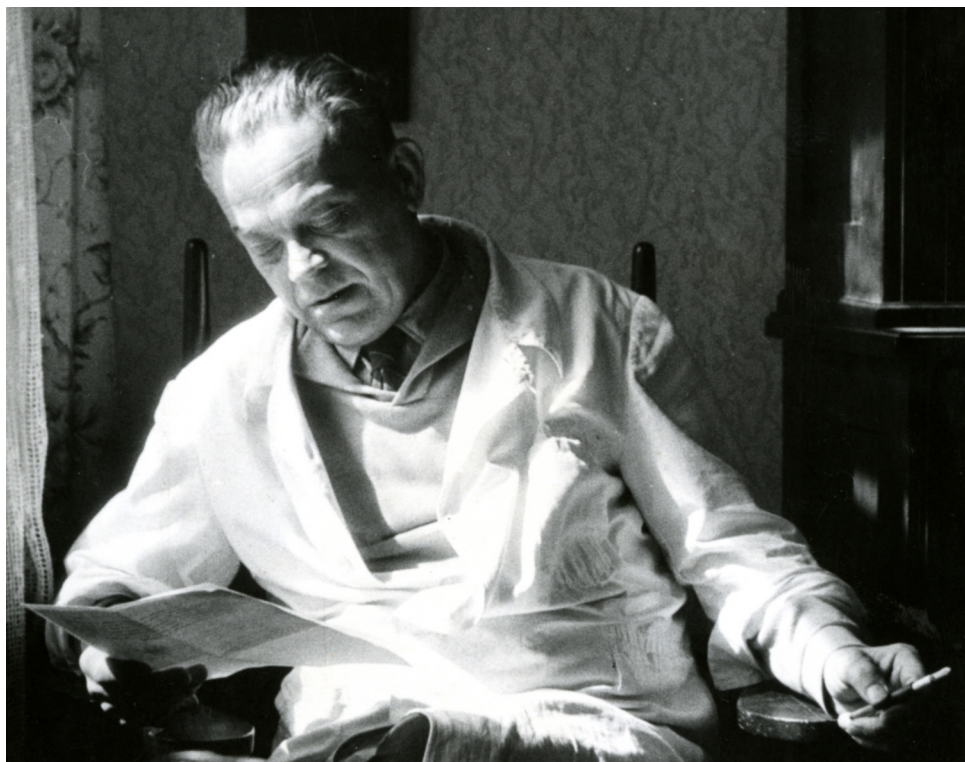
The autumn double issue further includes six reviews. It is worth mentioning especially the extensive contribution by J. Kašparová dedicated to the publication *Histoire d'un livre: la Nef des fous, de Sébastien Brant* by the French historian Frédéric Barbier and the synoptic review by E. Frimmová, dealing with two catalogues recently published in the Olomouc Museum of Art, namely *Kroměřížská zámecká knihovna I. Prvotisky/Schlossbibliothek Kremsier I. Inkunabeln* [Kroměříž Castle

Library I. Incunabula] and *Kroměřížská zámecká knihovna II. Katalog 1691* [Kroměříž Castle Library II. 1691 Catalogue]. The review of K. Andresová Skoupá presents the publication *Věrnost a zrada v ohroženém městě. Prameny k politické komunikaci Českých Budějovic na počátku stavovského povstání (1618)* [Loyalty and Betrayal in a Threatened City: Sources on the Political Communication of České Budějovice at the Beginning of the Bohemian Revolt (1618)] in the broader historical context. Besides an introductory study, the monograph presents editions of a number of documents created during the siege of České Budějovice in 1618. J. Sichálek has evaluated the importance of the publication *Výklad Mikuláše z Lyry na evangelium sv. Matouše. Kritická edice staročeského překladu* [A Commentary on the Gospel of Matthew by Nicholas of Lyra. A Critical Edition of the Old Czech Translation], which brings, among other things, the first modern critical edition of the Old Czech translation of this Latin text. J. Srnková has briefly discussed the publication *Středověké rukopisy v českých zemích. Handbušek kodikologa* [Medieval Manuscripts in the Czech Lands. A Codicologist's Handbook], which, by means of a rich visual accompaniment, shows how to create a catalogue description of a medieval manuscript. The section is then concluded by K. Voleková's review of a collection published on the occasion of a significant birthday, *Zahrada slov. Ad honorem Zuzana Silagiová* [The Garden of Words: Ad Honorem Zuzana Silagiová].

The section The News from the National Museum Library brings, besides its regular part *New Collection Acquisitions in the National Museum Library*, information on two exhibitions. The first of them, entitled *Vzdělaný čtenář* [Educated Reader], was organised within the project *Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách* [Virtual Reconstruction of Scattered Book Collections of Bohemical Provenance in the Czech and Foreign Libraries] by the National Museum Library in cooperation with other institutions at Kynžvart Castle. A significant role in the preparation of the exhibition *Hudební zvěřinec* [Musical Menagerie], currently organised by the Czech Museum of Music, was played by the Book Culture Department of the National Museum Library. Information on the collection items loaned from the library to the exhibition is provided in the contribution by V. Karfusová, *Sbírký knihovny Národního muzea na výstavě Hudební zvěřinec* [Collections from the National Museum Library at the Exhibition *Musical Menagerie*].

Another regular part of the autumn double issue is the section of *Matiční listy* of the Czech cultural association Maticе česká, a part of the National Museum Society, this time dedicated to Božena Němcová. Besides the regular sections *Zpráva o činnosti Maticе české v roce 2020* [A Report on the Activities of Maticе Česká in 2019] and *Informační panely připravené v rámci projektu Čeští spisovatelé v regionech České republiky* [Information Panels Prepared within the Project Czech Writers in the Regions of the Czech Republic], the section of *Matiční listy* comprises Yveta Dörflová's article *Tlumok sběratele. Zápisníky Boženy Němcové* [A Collector's Knapsack. The Notebooks of Božena Němcová], accompanied by many pictures.

Kateřina Spurná

Obr. 1. Oldřich Menhart ve svém bytě v Nerudově ulici, 1957. KNM, oddělení knižní kultury, fond Nakladatelské archivy a osobní fondy, inventární číslo Menhart 2154.